

Not 49

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 6 november 2020 följande dom (mål nr 4307-20).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

2. F.B. begärde hos Riksdagsförvaltningen att få ta del av uppgifter om vilka personer som har tillgång till systemet Marval och var dessa är anställda.

3. Riksdagsförvaltningen avslag begäran med hänvisning till att uppgifterna omfattades av den sekretess som gäller för uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd. Riksdagsförvaltningen ansåg att uppgifter om vilka som har behörighet till systemet Marval är sådana uppgifter som kan motverka syftet med säkerhetsåtgärderna om de röjs.

Yrkanden m.m.

4. F.B. vidhåller sin begäran och anför bl.a. följande. För att kunna granska riksdagens säkerhetsarbete måste uppgifter om vilka aktörer som arbetar med säkerheten kunna lämnas ut.

Skälen för avgörandet

5. Enligt 18 kap. 8 § 4 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs och åtgärden avser behörighet att få tillgång till upptagning för automatiserad behandling eller annan handling. Bestämmelserna i 8 § möjliggör sekretess för olika brottsförebyggande åtgärder som i huvudsak hänför sig till annan verksamhet än polisens. Vissa sådana åtgärder syftar endast mera indirekt till att förebygga brott (prop. 1979/80:2 Del A s. 141).

6. Marval är Riksdagsförvaltningens interna ärendehanteringssystem för bl.a. beställningar, problemärenden och serviceärenden.

7. Tilldelning av behörigheter till ett ärendehanteringssystem som Marval får anses vara en sådan säkerhetsåtgärd som omfattas av sekretessen i 18 kap. 8 § 4 offentlighets- och sekretesslagen. Frågan är därmed om det kan antas att syftet med säkerhetsåtgärden motverkas om uppgiften om vilka personer som har sådan behörighet röjs. Avgörande för denna bedömning bör vara om uppgiften som sådan är av den arten att ett utlämnande typiskt sett kan vara ägnad att skada det intresse som skyddas genom sekretessen. Om uppgiften genomsnittligt sett måste betraktas som harmlös ska den normalt anses falla utanför sekretessen (prop. 1979/80:2 Del A s. 80).

8. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens bedömning är de efterfrågade uppgifterna, med hänsyn till arten av den information som finns i ärendehanteringssystemet och antalet personer som har behörighet till

det, inte sådana att det kan antas att syftet med åtgärden att ha behörighetskrav för tillgång till systemet motverkas om de röjs. Bestämmelsen i 18 kap. 8 § 4 offentlighets- och sekretesslagen hindrar därför inte att uppgifterna lämnas ut.

9. Det överklagade beslutet ska därför upphävas och målet överlämnas till Riksdagsförvaltningen för prövning av om uppgifterna kan lämnas ut utan att hinder mot utlämnande föreligger på någon annan grund.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver Riksdagsförvaltningens beslut och förklarar att sekretess enligt 18 kap. 8 § 4 offentlighets- och sekretesslagen inte gäller för uppgifter om vilka personer som har behörighet till systemet Marval.

Högsta förvaltningsdomstolen överlämnar målet till Riksdagsförvaltningen för prövning av om uppgifterna kan lämnas ut utan att hinder mot utlämnande föreligger på någon annan grund.

I avgörandet deltog justitieråden *Jäderblom, Knutsson, Nymansson, Bull* och *Jönsson*. Föredragande var justitiesekreteraren Maria Uddenfeldt.

Riksdagsförvaltningen (2020-07-09):

Enligt 18 kap. 8 § 4 offentlighets- och sekretesslagen, OSL, gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs och åtgärden avser behörighet att få tillgång till upptagning för automatiserad behandling eller annan handling.

I kommentaren till 18 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (Tansjö, Geijer och Lenberg, 1 januari 2020, JUNO) anges bl.a. följande avseende punkten 4. Även denna punkt tar sikte på informations säkerhet och gäller behörighet att få tillgång till upptagning för automatiserad behandling eller annan handling. Sekretessen gäller i första hand uppgifter om behörighetskoder och behörighetsnycklar samt arrangemang och fördelning av dessa. Bestämmelsen gäller inte bara behörighet avseende upptagningar som utgör hemliga, allmänna handlingar i tryckfrihetsförordningens mening, utan bestämmelsen gäller behörighet avseende alla typer av handlingar. Härigenom skyddas även *upptagningar* som är offentliga mot risken att utsättas för manipulationer i form av obehöriga tillägg, utraderingar eller förvanskningar.

Som ovan nämnts kan både anställda hos Riksdagsförvaltningen och konsulter som anlitas av Riksdagsförvaltningen ha behörigheter i Marval. Vilka behörigheter de har varierar beroende på deras arbetsuppgifter. Uppgifter om namn på vilka som har behörighet lämnar eller bidrar till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärder, dvs. om arrangemang och fördelning av behörigheter att få tillgång till upptagning för automatiserad behandling. Uppgifter om vilka personer som har behörighet till Marval är sådana uppgifter som om de röjs

bedöms kunna motverka syftet med säkerhetsåtgärderna. Detta eftersom ett röjande av uppgifterna om vem som har tillgång innebär en risk för att känsliga uppgifter röjs, ändras, görs otillgängliga eller förstörs av obehöriga. Uppgift om namnen på dessa personer omfattas av sekretess enligt 18 kap. 8 § 4 p 4 OSL.

Mot bakgrund av det ovan anförda ska F.B:s begäran om att få ta del av uppgifter om namn på de personer som har tillgång till Marval avslås.
– Riksdagsförvaltningen avslår F.B:s begäran om att få ta del av namn på de som har tillgång till systemet Marval.